

Надія Бортник
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри адміністративного та інформаційного права
Національного університету “Львівська політехніка”
bnp1969n@gmail.com

Сергій Єсімов
кандидат юридичних наук, професор,
доцент кафедри адміністративного та інформаційного права
Національного університету “Львівська політехніка”
esimov_ss@ukr.net

СУТНІСТЬ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В СФЕРІ ОРГАНІЗАЦІЇ АВТОТРАНСПОРТНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

© Бортник Н., Єсімов С., 2017

Із позиції структурного аналізу розглянуто теоретичні та прикладні аспекти взаємодії місцевих органів державної влади і органів місцевого самоврядування у контексті транспортного обслуговування пасажирів автомобільним транспортом загального користування. З позиції адміністративного права проаналізовано нормативно-правову базу надання транспортних послуг органами місцевої державної влади та органами місцевого самоврядування та напрями їх взаємодії.

Ключові слова: взаємодія, місцеві органи державної влади, органи місцевого самоврядування, автомобільний транспорт.

Надежда Бортник,
Сергей Есимов

СУЩНОСТЬ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ОРГАНОВ ПУБЛИЧНОЙ ВЛАСТИ В СФЕРЕ ОРГАНИЗАЦИИ АВТОТРАНСПОРТНОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ НАСЕЛЕНИЯ В УКРАИНЕ

С позиции структурного анализа рассматриваются теоретические и прикладные аспекты взаимодействия местных органов государственной власти и органов местного самоуправления в контексте транспортного обслуживания пассажиров автомобильным транспортом общего пользования. С позиции административного права анализируется нормативно-правовая база предоставления транспортных услуг органами местной государственной власти и органами местного самоуправления и направления их взаимодействия.

Ключевые слова: взаимодействие, местные органы государственной власти, органы местного самоуправления, автомобильный транспорт.

Nadia Bortnyk
Institute of Jurisprudence and Psychology
Lviv Polytechnic National University
Head of the Department of Administrative and Information Law
Doctor of Law, Professor

Serge Esimov
Institute of Jurisprudence and Psychology
Lviv Polytechnic National University
Associate Professor of the Department of Administrative and Information Law
Candidate of Law, Associate Professor

THE SATISFACTION OF THE PUBLIC AUTHORITIES INTERACTION IN THE FIELD OF THE AUTOMOTIVE SERVICE OF POPULATION IN UKRAINE

The article analyzes theoretical and applied aspects of interaction between local authorities and local self-government bodies in the context of transport services of passengers by public transport. From the position of administrative law, the regulatory and legal framework for the provision of transport services by local government bodies and local self-government bodies is analyzed, directions of interaction.

Key words: interaction, local government bodies, local governments, road transport.

Постановка проблеми. Політика України як соціальної держави вимагає об'єднання зусиль місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування для реалізації повноважень щодо забезпечення реалізації громадянами конституційних прав. На таке об'єднання зусиль орієнтує Конституція України. Права і свободи людини та громадянина визначають сенс і зміст діяльності органів законодавчої, виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Забезпечення цього конституційного положення неможливе без створення матеріальної бази для реалізації прав і свобод та відповідної взаємодії органів публічної влади. Органи місцевого самоврядування вирішувати ряд питань реалізації конституційних прав громадян самостійно, без участі органів державної влади не в змозі. Отже, об'єктивно існує необхідність взаємодії органів місцевого самоврядування та органів державної влади, зокрема у сфері організації транспортного обслуговування населення. Тому закономірно, що в теорії адміністративного права взаємодію визнають як форму спільного рішення органами державної влади та органами місцевого самоврядування завдань, що стоять перед ними.

Аналіз дослідження проблеми. Діяльність органів місцевої державної влади і органів місцевого самоврядування щодо організації транспортного обслуговування населення як організаційно-правової форми реалізації компетенції має певну наукову основу. Сформульовано загальну наукову концепцію конституційно-правового статусу місцевих органів державної влади і органів місцевого самоврядування, визначено принципи та основні напрямки їх взаємодії в співпадаючих сферах діяльності. Цим питанням присвятили наукові праці такі науковці, як В. Авер'янов, О. Андрійко, Ю. Битяк, Н. Вітрук, В. Гаращук, Т. Гуржій, Р. Денисов, І. Ільїнський, С. Загороднюк, В. Зуй, М. Ковалів, Ю. Ковбасюк, Н. Корень, Р. Науменко, П. Рабінович, О. Романюк, М. Руденко, В. Ортинський, О. Остапенко, Х. Ярмакі тощо. Однак, у наукових роботах не розглядаються особливості взаємодії органів публічної влади регіонального та місцевого рівнів у сфері організації автотранспортних перевезень пасажирів, що актуалізує потребу в її дослідженні.

Метою статті є дослідження сутності взаємодії органів публічної влади в сфері організації автотранспортного обслуговування населення в Україні.

Виклад основного матеріалу. Європейська практика показує, що посилення взаємодії органів місцевої державної влади та місцевого самоврядування, за умови дотримання встановленої законом самостійності місцевого самоврядування, позитивно позначиться на стані життя громадян. Водночас, з погляду на Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні повинна бути вирішена проблема не стільки визначення предметів ведення (вони загальні в своїй більшості), скільки розподілу повноважень і забезпечення гармонійної взаємодії всіх рівнів публічної влади [1].

На думку *Я. Ленгер*, існування загальних сфер діяльності органів державної влади і органів місцевого самоврядування виводить на перший план взаємодію з метою реалізації конституційних прав громадян, створення умов, що забезпечують гідне життя людини [2, с. 37].

Питання взаємодії органів державної влади і органів місцевого самоврядування є одними з найбільш значущих як у галузі адміністративного права, так і в загальній теорії державного управління. Спільна діяльність органів публічної влади щодо створення умов для реалізації громадянами конституційних прав об'єктивно необхідна в сфері організації транспортного обслуговування населення. Без організації транспортного обслуговування населення, включаючи організацію автотранспортних перевезень пасажирів, не може бути забезпечене закріплене в Конституції право громадян вільно пересуватися на території України та проведення в життя принципів єдності економічного простору та свободи економічної діяльності. Названі конституційні положення знайшли свій розвиток у багатьох законах, нормативно-правових актах державного та місцевого рівнів. Для органів місцевого самоврядування першорядне значення має Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР “Про місцеве самоврядування в Україні”.

У Законі розкривається поняття місцевого самоврядування як форми здійснення народом влади, що забезпечує самостійне вирішення населенням безпосередньо або через органи місцевого самоврядування питань місцевого значення, закріплена компетенція суб'єктів місцевого самоврядування за допомогою визначення обов'язків і прав органів місцевого самоврядування. До переліку питань включені організація транспортного обслуговування населення, здійснення дорожньої діяльності, забезпечення безпеки дорожнього руху на автомобільних дорогах місцевого значення.

Серед питань місцевого значення чимало таких, які органи місцевого самоврядування вирішують спільно з органами місцевої державної влади, що відображено у Законі України від 09.04.1999 № 586-XIV “Про місцеві державні адміністрації”. До них належать забезпечення безпеки дорожнього руху, дорожня діяльність, організація транспортного обслуговування населення та інші.

Отже, є підстави для твердження про те, що у органів місцевого самоврядування та місцевих органів державної влади є загальні сфери соціально-економічної діяльності, що диктує потребу взаємодії при реалізації повноважень. Тільки узгодженими діями невіддільних органів публічної влади можна уникнути дублювання в процесі реалізації повноважень у соціально-економічній сфері, підвищити ефективність і досягти бажаної мети.

Слово “взаємодія” в тлумачному словнику української мови пояснюється, по-перше, як взаємний зв'язок між предметами у дії, а також як погоджена дія між ким-небудь або чим-небудь [3]. Взаємодія в другому сенсі може бути застосована для характеристики діяльності місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, що здійснюється під час організації транспортного обслуговування населення, в інших сферах загального ведення, об'єднанням майнових, фінансових і кадрових ресурсів. Об'єднуючи ресурси, органи публічної влади здійснюють реальну підтримку один одного для досягнення загальної мети. Таку взаємодію слід розглядати як нормативно впорядковану систему узгоджених дій органів місцевої державної влади та місцевого самоврядування, як вид творчих взаємин.

Зміцненню взаємодії органів публічної влади сприяє те, що вони функціонують в єдиному економічному просторі в межах територій системи адміністративно-територіального устрою України, мають єдину мету – створення сприятливих умов для забезпечення життєдіяльності населення, реалізацію конституційного права громадян на вільне пересування по території країни. Особливістю таких взаємин є те, що сфера діяльності органів місцевого самоврядування обмежується територіальними межами відповідних утворень системи адміністративно-територіального устрою.

Сфери діяльності місцевих органів державної влади поширюються на територію всієї адміністративно-територіальної одиниці. Таким діапазоном сфер діяльності зумовлені владна та координуюча ролі місцевих органів державної влади, що зумовлено їх конституційно-правовим статусом як владних органів на підвідомчій території. Статус місцевих органів державної влади накладає відбиток на взаємини з органами місцевого самоврядування. Перш за все, взаємодія цих органів публічної влади забезпечується застосуванням органами державної влади імперативного методу відносно органів місцевого самоврядування. Водночас фактор владності знижується в зв'язку з наявністю певної самостійності органів місцевого самоврядування, загальною потребою в здійсненні творчої діяльності на благо населення, зацікавленістю в створенні нормальних умов.

Органи місцевого самоврядування не в змозі створити такі умови в окремо взятому утворенні, у відриві від діяльності місцевих органів державної влади, без урахування спільних інтересів населення відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Успішно вирішити суспільно-значущі завдання, що впливають на життєдіяльність населення, неможливо без створення місцевими органами державної влади правової основи для взаємодії з органами місцевого самоврядування. Необхідність такої діяльності випливає з Конституції на підставі встановлення загальних принципів організації системи органів державної влади та місцевого самоврядування.

М. Ковалів і В. Іваха зазначають, що важливим принципом місцевого самоврядування є принцип поєднання місцевих і державних інтересів. Він означає, що місцеве самоврядування не може бути повністю незалежним від держави управлінською системою, тобто бути своєрідною державою в державі. Будучи дієвою формою здійснення децентралізованих державно-владних повноважень недержавними за своєю природою суб'єктами (територіальними громадами, органами та посадовими особами місцевого самоврядування), воно має гармонійно поєднувати у своїй діяльності місцеві та державні інтереси, зокрема ефективно та відповідально здійснювати окремі повноваження органів виконавчої влади, делеговані законом [4, с. 48].

Збереження місцевого самоврядування як виду публічної влади, влади самостійної в межах своєї компетенції, доцільно розглядати як аксіому теорії конституційного ладу та народовладдя. Така самостійність є умовою взаємодії місцевих державних органів і органів місцевого самоврядування. На практиці взаємовідносини між місцевими органами державної влади і органами місцевого самоврядування розвиваються за двома напрямками: перший – владно-правовий, що виявляється в реалізації владних повноважень органів державної влади відносно органів місцевого самоврядування. Другий – взаємодія, що проявляється у відносинах, які здійснюються шляхом узгодження дій і забезпечують самостійність місцевого самоврядування. Як зауважує В. Гладій, автономія місцевого самоврядування не може не мати відносного характеру. Держава обов'язково слідує за тим, щоб нормативно-правові місцеві акти не порушували загальнонаціонального законодавства, не виходили за межі запропонованої їм компетенції [5, с. 29].

Проблема взаємовідносин органів державної влади та органів місцевого самоврядування знаходиться в полі зору Конституційного Суду України. У його правових позиціях вказано на неприпустимість підпорядкування органів місцевого самоврядування органам державної влади. Конституційний Суд звернув увагу на те, що питання місцевого значення відповідно до частини 1 статті 140 Конституції України, повинні вирішуватися безпосередньо населенням або органами місцевого самоврядування. Це не виключає їхньої взаємодії, зокрема укладення договорів з органами державної влади для вирішення спільних завдань, що стосуються питань місцевого значення [6].

Однак практика укладання договорів між місцевими органами державної влади і органами місцевого самоврядування не отримала розвитку. Встановлення договірних відносин між цими органами відповідало б інтересам населення, сприяло б розвитку ініціативи та самостійності сторін договору, підвищенню відповідальності за результати роботи. Необхідність у розвитку договірної форми взаємодії органів публічної влади диктується особливою природою місцевого самоврядування.

Потреба взаємодії знайшла відображення в Законі України від 05.02.2015 № 156-VIII “Про засади державної регіональної політики”, в який було включено принцип взаємодії і співпраці центральних органів державної влади, місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування [7]. У документі було зазначено, що реалізація органами місцевого самоврядування

своїх конституційних повноважень передбачає створення умов для взаємодії адміністративно-територіальних одиниць з органами влади на місцевому, національному та міжнародному рівнях. Такий орієнтир дозволяє зробити висновок про зацікавленість держави у взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування.

Порядок взаємовідносин між органами місцевого самоврядування та місцевими органами державної влади шляхом наділення їх окремими повноваженнями закріплений в Законі України “Про місцеве самоврядування в Україні”. У процесі реалізації органами місцевого самоврядування відповідного закону взаємини між ними і органами державної влади здійснюється на основі принципів підпорядкованості і підконтрольності. Але в цьому випадку не виключається зворотний зв’язок. Як зазначає Т. Яценко, органи місцевого самоврядування інформують органи державної влади про хід реалізації переданого повноваження, за необхідності корегують свою роботу з урахуванням вимог органів державної влади [8, с. 188].

Взаємовідносинами охоплюються всі визначені правовими актами сфери діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, в межах яких складаються механізми їх взаємодії за наявності відповідних суспільно значущих потреб. При цьому в процесі взаємовідносин спільні межі контактів визначаються між органами публічної влади в формі конкретних механізмів діяльності для досягнення мети в суспільно значущих сферах, зокрема в організації транспортного обслуговування населення.

Організація транспортного обслуговування населення, як категорія права, являє собою сукупність поглядів, знань та ідей про сутність діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування з організації обслуговування населення транспортом загального користування. Знання та ідеї, що розкривають сутність правового регулювання окремого виду громадського транспорту, можна об’єднати у відповідні поняття. У зв’язку з цим можна виділити поняття “організація перевезень пасажирів автомобільним транспортом загального користування”.

Вказане поняття слід характеризувати як сукупність знань та ідей про організацію перевезень пасажирів автомобільним транспортом загального користування. Ґрунтуючись на фундаментальних наукових принципах, ця категорія постійно насичується новими знаннями, уявленнями та ідеями, стимулюючи розвиток правового регулювання процесів організації транспортного обслуговування населення і окремих напрямів цієї роботи, що здійснюється органами публічної влади.

У Львівській області у 2016 році на частку автомобільного транспорту загального користування припадало 70 % від загального обсягу пасажирських перевезень, на приміський залізничний транспорт – 24 % від загального обсягу пасажирських перевезень. Міським електричним транспортом перевозять 6 % пасажирів від загального числа щорічно перевезених пасажирів в області. В інших областях України, де менш розвинена транспортна інфраструктура, частка автобусних перевезень пасажирів ще вища, що свідчить про їх першорядну важливість у вирішенні питань організації транспортного обслуговування населення.

На нашу думку, організація обслуговування населення автомобільним транспортом загального користування як напрям організації транспортного обслуговування населення місцевими органами державної влади і органами місцевого самоврядування являє собою встановлений нормативно-правовими актами порядок перевезень пасажирів громадським транспортом регулярними автобусними маршрутами до місць проживання або роботи, до об’єктів соціальної інфраструктури, відбір на конкурсній основі юридичних осіб і індивідуальних підприємців, які володіють автобусним парком, а також контроль за виконанням переможцями конкурсів відповідних контрактів.

Взаємодія в цій сфері діяльності передбачає: правове регулювання суспільних відносин, що виникають у процесі діяльності суб’єктів автотранспортного обслуговування населення; розроблення цільових програм і планів розвитку місцевої транспортної інфраструктури; визначення регулярних маршрутів на місцевих дорогах; організацію роботи транспортних комунальних підприємств; відбір перевізників на основі конкурсів; встановлення тарифів перевезень пасажирів автобусами; організацію створення транспортної інфраструктури, що забезпечує комфортні та безпечні умови для посадки та висадки пасажирів; виділення субсидій органам місцевого

самоврядування для вирішення автотранспортних питань; здійснення контролю за виконанням перевізниками контрактів. У сукупності ці напрями становлять правовий механізм взаємодії органів публічної влади в конкретній сфері суспільно-правових відносин. Така взаємодія обумовлена необхідністю виконання Законів України “Про місцеве самоврядування в Україні”, “Про місцеві державні адміністрації”. Аналіз зазначених законів показує, що вказані напрями організації автотранспортного обслуговування населення частково відображено в переліку питань, які повинні вирішувати органи місцевої державної влади та місцевого самоврядування.

Законом України “Про місцеві державні адміністрації” на місцеві органи державної влади покладено повноваження щодо вирішення питань організації транспортного обслуговування населення, здійснення дорожньої діяльності щодо автомобільних доріг місцевого значення, забезпечення безпеки дорожнього руху, здійснення державного нагляду за збереженням автомобільних доріг місцевого значення та державного контролю в сфері перевезень пасажирів і багажу таксомоторами. Ці питання позначені як самостійні напрями діяльності місцевих органів державної влади. Водночас, це тісно пов’язано з організацією автотранспортного обслуговування населення, щодо створення умов для перевезень пасажирів автомобільним транспортом загального користування. Адже дорожня діяльність здійснюється не заради будівництва та реконструкції доріг, а для створення комфортних умов для перевезень пасажирів. З цією ж метою проводиться робота з організації та забезпечення безпеки дорожнього руху та контролю виконання відповідних нормативно-правових актів.

Названі вище питання, які покликані вирішувати місцеві органи державної влади, в дещо іншій редакції закріплені як питання місцевого значення в Законі України “Про місцеве самоврядування в Україні”. До питань місцевого значення належать: утримання автомобільних доріг місцевого значення, забезпечення безпеки дорожнього руху в межах власної території; організація транспортного обслуговування населення; створення умов для надання транспортних послуг населенню; здійснення контролю за збереженням автомобільних доріг місцевого значення.

Є достатньо правових підстав для визнання організації транспортного обслуговування населення та такого напрямку, як організація автобусних перевезень пасажирів загальною сферою діяльності місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування в межах їх матеріальних можливостей. Це зумовлює об’єктивну потребу взаємодії в процесі організації транспортного обслуговування населення на підвідомчій території, що у технічному аспекті зумовлено особливостями розташування автомобільних доріг і об’єктів автотранспортної інфраструктури.

Поняття “взаємодія місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування” в цій сфері діяльності публічних органів влади має складний юридичний склад. Цим поняттям охоплюються мета, завдання, об’єкт, суб’єкти взаємодії, принципи та гарантії взаємодії, організаційні та правові засоби, відповідальність перед населенням і державою. Всі ці елементи взаємодії взаємозумовлені та взаємозалежні.

Взаємодія місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування в сфері організації перевезень пасажирів автобусами є видом публічного управління шляхом спільного регулювання діяльності керованих суб’єктів, якими стосовно організації транспортного обслуговування населення є юридичні особи і індивідуальні підприємці, які здійснюють перевезення пасажирів транспортом загального користування з метою створення умов для реалізації громадянами конституційних права на вільне пересування по території України. Взаємодія місцевих органів публічної влади забезпечує організацію перевезень пасажирів у пункти призначення. Серед численних завдань такої діяльності особливе значення має забезпечення безпеки перевезень пасажирів автобусами.

Об’єктом взаємодії місцевих органів державної влади і органів місцевого самоврядування є суспільні відносини, що виникають у процесі організації перевезень пасажирів транспортом загального користування, а суб’єктами є органи публічної влади, юридичні особи, фізичні особи-підприємці, що займаються транспортними перевезеннями людей, пасажирів.

Підставами для здійснення взаємодії місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування є те, що вони мають загальну політико-правову природу, спираються на загальну конституційно-правову основу, функціонують у сферах діяльності, які збігаються, використовуючи

при цьому близькі за своєю природою методи досягнення відповідної мети для об'єднання кадрових, фінансових і матеріальних ресурсів.

В юридичній літературі піднімається питання про визначення предметів спільного ведення місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування і пропонується закріпити їх на законодавчому рівні. Така пропозиція пояснюється складністю розмежування державних і місцевих справ на рівні суб'єктів системи адміністративно-територіального устрою України. Я. Богів зазначає, що неможливо повною мірою виділити предмети відання місцевого самоврядування зі сфери державних інтересів і відповідальності. Гнучкість виявляється в тому, що будь-яка система, яка передбачає розподіл повноважень, має припускати, що самоврядні органи усіх адміністративно-територіальних одиниць одного й того самого рівня не обов'язково мають однакову правоздатність у здійсненні повноважень через залежність від об'єктивності розподілу фінансових і людських ресурсів між різними рівнями [9, с. 94]. Цей висновок підтверджують питання місцевого значення, закріплені в Законі України “Про місцеве самоврядування в Україні”. Хоча, наприклад, створення умов для надання транспортних послуг населенню обмежені межами відповідних утворень, діяльність органів місцевого самоврядування в зазначених сферах навряд чи була б можлива без участі органів державної влади. Реалізація взаємодії може сприяти визначенню предметів спільного ведення місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування. Законодавче закріплення забезпечить легалізацію комплексних планів і цільових програм розвитку територій і об'єднання зусиль органів публічної влади в процесі реалізації заходів.

З огляду на особливу значущість об'єднання зусиль місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, предмети їх спільного ведення доцільно закріпити спочатку на конституційному рівні, а потім конкретизувати у відповідному законі. При цьому статтю 143 Конституції України доцільно доповнити нормою такого змісту: “Предмети спільного ведення органів місцевого самоврядування та місцевих органів державної влади і порядок їх здійснення визначаються законом”. До таких предметів слід було б віднести питання, пов'язані із забезпеченням конституційних прав громадян, зокрема право на вільне пересування по території країни, організацію транспортного обслуговування населення, ряд інших напрямів діяльності органів місцевого самоврядування та місцевих органів державної влади, що вимагають об'єднання матеріальних і фінансових ресурсів.

Для того, щоб зберегти самостійність органів місцевого самоврядування щодо реалізації власних повноважень на законодавчому рівні можна було б встановити, що взаємодія з органами державної влади здійснюється на основі договорів про спільну діяльність. Ідея встановлення договірних відносин між органами державної влади та органами місцевого самоврядування підтримується багатьма вченими.

Висновки. До переліку предметів спільного ведення місцевих органів державної влади і органів місцевого самоврядування доцільно віднести організацію транспортного обслуговування населення, включаючи перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування на міських, приміських, міжміських маршрутах. Визначення предметів ведення дозволить уникнути стримування розвитку спільної діяльності, збільшить ефективність за рахунок використання всього обсягу наявних ресурсів, забезпечить варіативність дій з урахуванням кліматичних, екологічних і інших особливостей відповідних територій, консолідує участь в сфері організації автотранспортної діяльності. Поки ж, по суті, одні й ті самі види публічної діяльності у Законах України “Про місцеві державні адміністрації” та “Про місцеве самоуправління в Україні” характеризуються по-різному, що не сприяє їх вирішенню спільними зусиллями місцевих органів державної влади і органів місцевого самоврядування.

1. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: постановою Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>.

2. Ленгер Я. І. Взаємодія органів публічної влади як спосіб попередження та розв'язання муніципально-правової колізії / Я. І. Ленгер // Юридичний науковий електронний журнал. – 2017. –

№ 3. – С.36–38. 3. Взаємодія / Тлумачний словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eslovnik.com/%D0%B2%D0%B7%D0%B0%>. 4. Ковалів М. В. Правовий статус органів місцевого самоврядування в Україні / М. В. Ковалів, В. О. Іваха // Вісник Нац. університету “Львівська політехніка”. Серія: Юридичні науки: зб. наук. праць. – 2015. – № 824. – С. 45–49. 5. Гладій В. І. Місцеве самоврядування як ресурс політики євроінтеграції: досвід Вишеградської групи та перспективи України: дис. ... канд. політ. наук: спец.: 23.00.02 // Василь Іванович Гладій. – Івано-Франківськ, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2016. – 238 с. 6. Рішення Конституційного Суду України від 18 червня 2002 року у справі за конституційним поданням 45 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положень частини першої статті 140 Конституції України (справа про об’єднання територіальних громад). Справа № 1-16/2002 № 12-пр/2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v012p710-02>. 7. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 13. – С. 90. 8. Яценко Т. Взаємовідносини органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій з питань реалізації делегованих повноважень / Т. Яценко // *Local Government. Public Administration and Local Government*, 2016. – № 2 (29). – С. 183–189. 9. Богів Я. Правові проблеми децентралізації влади у контексті реалізації народного суверенітету в Україні / Я. Богів // *Історико-правовий часопис*. – 2016. – № 1 (7). – С. 92–96.

REFERENCES

1. *Pro sxvalennya Konceptiyi reformuvannya misceвого samovryaduvannya ta terytorial'noyi organizaciyi vlady` v Ukrayini* [On Approving the Concept of Reforming Local Self-Government and Territorial Organization of Power in Ukraine]. *The Postanova Kabinet Ministriv Ukrayiny` of Ukraine on January 01, 2014*. 2. *Lenger Ya. I. Vzayemodiya organiv publichnoyi vlady` yak sposib poperedzhennya ta rozv'yazannya munitsy'pal'no-pravovoyi koliziyi* [Interaction of bodies of public authority as a way of prevention and solution of municipal-legal conflict]. *Legal scientific electronic journal*, 2017, Vol. 3, 36–38 pp. 3. *Vzayemodiya. Tlumachny`j slovny`k ukrayins`koyi movy`* (Interaction. Interpretative dictionary of the Ukrainian language). Available at: <http://eslovnik.com/%D0%B2%D0%B7%D0%B0%>. 4. *Kovaliv M. V. Pravovy`j status organiv misceвого samovryaduvannya v Ukrayini* [Legal Status of Local Government Bodies in Ukraine]. *Herald of the National University Lviv Polytechnic University. Series: Law Sciences*, 2015, Vol. 824, 45–49 pp. 5. *Gladij V. I. Misceve samovryaduvannya yak resurs polity`ky` yevrointegraciyi: dosvid Vy`shegrads`koyi grupy` ta perspekty`vy` Ukrayiny`* Diss, kand. polit. nauk [Local Self-Government as a Resource of European Integration Policy: The Visegrad Group Experience and Ukraine's Perspectives. Cand. polit. sci. diss.]. Ivano-Frankivsk, 2016. 238 p. 6. *Rishennya Konstytucijnogo Sudu Ukrayiny` vid 18 chervnya 2002 roku u spravi za konstytucijny`m podannjam 45 narodny`x deputativ Ukrayiny` shhodo oficijnogo tлумachennya polozhen` chasty`ny` pershoyi statti 140 Konstytuciyi Ukrayiny`* (sprava pro ob'yednannya terytorial`ny`x gromad) [Decision of the Constitutional Court of Ukraine dated June 18, 2002 in a case under the constitutional petition of 45 people's deputies of Ukraine regarding the official interpretation of the provisions of part one of Article 140 of the Constitution of Ukraine (case on association of territorial communities)]. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v012p710-02>. 7. *Pro zasady` derzhavnoyi regional`noyi polity`ky`* [On the Principles of State Regional Policy]. *The law of Ukraine on February 05, 2015*. 8. *Yacenko T. Vzayemovidnosy`ny` organiv misceвого samovryaduvannya ta miscevy`x derzhavny`x administracij z py`tan` realizaciyi delegovany`x povnovazhen`* [Interrelations of local self-government bodies and local state administrations on the implementation of delegated powers]. *Local Government. Public Administration and Local Government*, 2016, Vol. 2 (29), 183–189 pp. 9. *Bogiv Ya. Pravovi problemy` decentralizaciyi vlady` u konteksti realizaciyi narodnogo suverenitetu v Ukrayini* [Legal problems of decentralization of power in the context of realization of national sovereignty in Ukraine]. *Historical and legal magazine*, 2016, Vol. 1 (7), 92–96 pp.

Дата надходження: 01.11.2017 р.